

Neşen SÜRMELE ANDAÇ
Guidehouse Direktör Yardımcısı

SÜRDÜRÜLEBİLİR SOĞUTMAYA GEÇİŞ

Uluslararası toplumun Montreal Protokolü'ne bağlılığı sayesinde, soğutma ve soğutma teknolojilerinde yaygın olarak kullanılan kimyasallar olan kloroflorokarbonlar (CFC'ler) ve hidrokloroflorokarbonlar (HCFC'ler) ozon tabakasına zarar veren maddelerin %99'u artık aşamalı olarak kullanımdan kaldırıldı. Bu sayede ozon tabakası önümüzdeki 40 yıl içinde onarılacak ve küresel ısınmada 0,5°C'yi önlemeye yardımcı olunacak. Bu başarı öyküsü, uluslararası işbirliğinin önemini ve bunun iklim değişikliğine karşı savaşta sahip olabileceği etkiyi vurgulamaktadır.

Bu düzeydeki bir eylemi acilen, Montreal Protokolü'nün ardından CFC'lerin yerini alan kimyasallar olan hidroflorokarbonların (HFC'ler) kullanımını aşamalı olarak azaltmayı amaçlayan Montreal Protokolü'nün Kigali Değişikliğine aktarmalıyız. HFC'ler son derece güçlü sera gazlarıdır (green house gases-GHG) ve CO₂'den 14.800 kat daha fazla küresel ısınma potansiyeline (global warming potential-GWP) sahiptir.

Zorluk: Soğutmayı Zararsızlaştırma

Birçok HFC'nin GWP'si, mevcut soğutma ve soğutma teknolojilerinin enerji ihtiyacı ve enerji için fosil yakıtlara olan bağımlılığımızla birleştiğinde, ısınan bir dünyada serin kalmaya çalışmak için ciddi bir zorluk ortaya çıkıyor.

Sıcaklıklar yükseldikçe, soğutma talebimiz de artıyor. Bu durum, hem soğutma teknolojilerinde

HFC'lerin kullanımının hem de soğutma için kullanılan enerjinin artmasına ve bu sayede sera gazı emisyonlarının artmasına sebep oluyor. Tüm bunlar iklim değişikliğine ve küresel ısınmaya daha fazla katkıda bulunur. Bu geri bildirim döngüsü, sıcaklıkların yüzyılın ortasına kadar 4°C artacağı ve soğutma cihazlarının satışlarının hızla arttığı Orta Doğu ve Kuzey Afrika (MENA) bölgesinde özellikle önemli bir etkisinin olacağına işaretidir.

Bu döngüyü kırmak için daha sürdürülebilir soğutma yöntemlerine geçmeliyiz. Bunun anlamı, ozon tabakasına zarar vermeyen ve sera gazı görevi görmeyen doğal soğutucu akışkanlara geçiş yaparken aynı zamanda cihazların ve binaların enerji verimliliğini iyileştirip, pasif soğutma önlemleri olarak enerji talebini azaltmaktır.

Soğutma Yaklaşımı

Guidehouse, Almanya'nın Uluslararası İklim Girişimi çatısı altında Mısır, Ürdün, Lübnan ve Türkiye'nin yanı sıra daha geniş olarak MENA bölgesinde sürdürülebilir soğutmayı destekleyen Cool Up programına liderlik ediyor.

Guidehouse, ulusal ve uluslararası ortaklarla birlikte politika, finans, teknoloji ve pazarları kapsayan bütüncül bir yaklaşım kullanarak değişimi yönlendiriyor. Cool Up, tüm tematik alanlarda temel değerlendirme çalışmaları yürütüyor, paydaş diyalogunu kolaylaştırıyor, kapasite geliştirme ve eğitim olanakları yanı sıra pilot projeler uyguluyor.

Cool Up, politika araçlarından yararlanarak ve politika müdahaleleri geliştirerek Kigali Değişikliği'nin hızlandırılmış şekilde uygulanmasını destekler ve yeni, sürdürülebilir soğutma teknolojilerinin benimsenmesini teşvik eder.

Program, teknoloji demonstrasyon projeleri aracılığıyla, bu yeni teknolojilere karşı güven oluşturmaya, gerçek uygulama örnekleri ile inovasyona ilham vermeye ve yerel firmaların sürdürülebilir ürünler üreten üreticilere dönüşmesine yardımcı olmaya çalışıyor. Son olarak Cool Up, yeni finans çözümleri geliştirerek sürdürülebilir soğutma teknolojilerine erişimi de geliştiriyor.

Tüm paydaş grupları arasında işbirliğinin gelişmesi, fikir birliğine varılabilmesi ve ortak hedeflerin belirlenebilmesini sağlamak için hayati bir önem taşımaktadır. Konunun geniş çapta kabul görmesi ve tespiti için yüksek ölçekli katılım, her bir ortak ülkede sürdürülebilir soğutmaya geçişi yönlendirmek için kişiye özel çözümlerin geliştirilmesini sağlayacaktır. Bölgesel düzeyde, Mısır, Ürdün, Lübnan ve Türkiye'deki program aracılığıyla geliştirilen bilgi ve iyi uygulama örnekleri, her soruna tek bir çözüm yaklaşımına dayanmayan özel çözümlerle komşu pazarlara kolayca aktarılabilir.

Sürdürülebilir soğutma, özellikle önümüzdeki yıllarda soğutma talebinin hızla artmasının beklendiği MENA bölgesinde önemli sera gazı emisyonlarından kaçınma fırsatı sunuyor. 2026 yılına kadar devam edecek olan Cool Up programı, ortak ülkeleri sera gazı emisyonlarını düşürme ve Kigali Değişikliği hedeflerini karşılama konusunda etkin bir şekilde desteklemeyi ve aynı zamanda soğutma ihtiyaçlarının karşılanmasını sağlamayı amaçlıyor.

Cool Up hakkında www.coolupprogramme.org adresinden detaylı bilgiye ulaşabilirsiniz. ■

